

DERINIMO PAŽYMA DĖL

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto „Dėl Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 32¹ straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1905“

	Suinteresuotos institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastaba ir pasiūlymas	Argumentai
1.	Lietuvos savivaldybių asociacijos 2022-20-20 Nr. (6)-SD-705	<...> Akivaizdu, kad atliekant šią funkciją, padidėtų savivaldybių darbų apimtys bei išaugtų lėšų poreikis šiai savarankiškai funkcijai finansuoti, tačiau Aiškinamajame rašte teigiama, jog šio Projekto įgyvendinimui papildomų lėšų nereiktų.	Neatsižvelgta Aplinkos apsaugos įstatymo 30 straipsnyje nustatyta, kad aplinkos apsaugos priemonės pagal atitinkamus norminius aktus finansuoja gamtos išteklių naudotojai, valstybė bei savivaldybės. Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos yra papildomi aplinkos apsaugos finansavimo šaltiniai. Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo 11 straipsniu įtvirtinta mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įskaitymo tvarka: 20 procentų mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus mokestį už medžiojamųjų gyvūnų išteklius, 50 procentų mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklius, 10 procentų didesnio tarifo mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įskaitomas į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami gamtos ištekliai, biudžetą ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai finansuoti. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo

			<p>12 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad 70 procentų mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių įskaitoma į savivaldybės, kurios teritorijoje yra stacionarusis taršos objektas (įrenginys), o teršiant iš mobiliojo taršos šaltinio – į savivaldybės, kurios teritorijoje registruotas mokesčio mokėtojas, eksploatuojantis (naudojantis) mobiliųjų taršos šaltinį, biudžetą. Šios lėšos naudojamos pagal tikslinę paskirtį Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiojoje programoje numatytoms priemonėms finansuoti. Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta, kad šios programos lėšos naudojamos ir aplinkos atkūrimo priemonėms. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad šios programos lėšos gali būti naudojamos priemonėms, kuriomis kompensuojama aplinkai padaryta žala. Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nustatyta, valstybės rezervo lėšos gali būti naudojamos susidarius ekstremaliajai situacijai. <u>Šių teisės normų analizė leidžia daryti išvadą, kad įstatymais nustatytas nuoseklus reglamentavimas, kurio pagrindu užtikrinamas savivaldybėms priskirtų funkcijų įgyvendinimo finansavimas, apimantis pastovių pajamų užtikrinimą ir galimo alternatyvaus finansavimo, kai susiklosto išskirtinės situacijos. Taip pat yra galimybė pasinaudoti ES struktūrinių fondų lėšomis.</u></p>
2.	Vidaus reikalų ministerijos 2022-	Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projekto 1 punktu siūloma išplėsti savivaldybės įstatymu nustatytos savivaldybių	<p>Neatsižvelgta <i>Dėl lėšų poreikio žr. 1 punktą.</i></p>

	20-21 Nr. 1D-5476	<p>savarankiškosios funkcijos vykdymo apimtį – Aplinkos apsaugos įstatymo 32¹ straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad „jeigu ūkio subjektas nevykdo šiame straipsnyje nustatytų pareigų taikyti aplinkos atkūrimo priemonės, <i>savivaldybės institucijos pačios ar per trečiuosius asmenis</i> organizuoja ir (arba) taiko būtinas aplinkos atkūrimo priemones“, t. y. siūloma iš šio proceso eliminuoti valstybės institucijas, o pareigą taikyti būtinas aplinkos atkūrimo priemones nustatyti vien savivaldybėms (pačioms ar per trečiuosius asmenis). Akivaizdu, kad padidėtų savivaldybių, kurios atliktų šią funkciją, veiklą apimtis, kartu – išaugtų lėšų šiai savarankiskajai funkcijai finansuoti poreikis. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome Nutarimo projektą papildyti nuostatomis dėl papildomų lėšų savivaldybių biudžetams numatymo.</p>	<p><i>Dėl galimo funkcijos apimties pasikeitimo.</i> Nutarimo projektu siūloma tobulinti Įstatymo projektą, atsisakyti perteklinių formuluočių ir nustatyti, kad savivaldybės turėtų organizuoti ir (arba) taikyti <i>aplinkos atkūrimo priemones</i>, jeigu ūkio subjektas nevykdo pareigų taikyti aplinkos atkūrimo priemones ar neprivalo atlyginti aplinkos atkūrimo priemonių išlaidų arba nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo, arba atsakingas už žalą aplinkai juridinis asmuo pasibaigęs ar fizinis asmuo miręs. <u>Šiuo pakeitimu detalizuojamas reglamentavimas, tačiau neįtvirtinama turinio prasme naujų pareigų savivaldybei, taip pat neišplečiamos jau nustatytos.</u> Pagal galiojantį reglamentavimą aplinkos atkūrimo priemonės taiko asmuo, kurio veiksmai (neveikimas) sukėlė žalą aplinkai ir vadovaujantis AAĮ 32¹ straipsnio 4 dalimi – savivaldybės. Kitos institucijos aplinkos atkūrimo priemones taiko išimties tvarka, kaip taisyklė, įpareigojamos teismo. AAĮ 32¹ straipsnio 4 dalies prasme įgaliotos institucijos taiko prevencines ir (ar) incidento suvaldymo priemones.</p>
3.	Teisingumo ministerijos 2022-10-19 raštas Nr. (1.6Mr)2T-1464	<p>Taip pat turėtų būti įvertinta, ar Įstatymo 32¹ straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais pavedimas tik savivaldybių institucijoms pačioms ar per trečiuosius asmenis organizuoti ir (arba) taikyti būtinas aplinkos atkūrimo priemones <i>nepareikalaus iš savivaldybių papildomų išlaidų</i> (jeigu taip, tai būtina nurodyti Nutarimo projekte).</p>	<p>Neatsižvelgta Žr. 1 punktą.</p>